

register
craniosacraal
therapie nederland

Reglement ethiek en beroepscode

1. Inleiding	4
2. Houding naar patiënten	4
3. Patiënten hebben recht op vrije keuze van een therapeut	5
4. Lichamelijk contact in de therapeutische relatie	5
5. Bijzondere zorgvuldigheid	5
6. Het verbreken van een professionele behandelrelatie	6
7. Rolconflicten	6
8. Collegiale verhoudingen	6
8.1 <i>Relatie met collega's craniosacraal therapie</i>	6
8.2 <i>Relatie met verwante andere beroepsgroepen</i>	7
8.3 <i>Relatie met medewerkers</i>	7
9. Gemeenschappelijke uitoefening van het beroep	7
10. Verplichting tot informatie geven door de patiënt	8
11. Zichtbaarheid van de praktijk en reclame	8
12. Werving en publiciteit	8
12.1 <i>Inleiding</i>	8
12.2 <i>Misleidende werving</i>	9
12.3 <i>Werving met namen van derden</i>	9
12.4 <i>Indirecte werving</i>	9
12.5 <i>Gratis prestaties en cadeaus</i>	9
12.6 <i>Werving door derden</i>	9
12.7 <i>Publicaties</i>	9
12.8 <i>Optreden in het openbaar</i>	10
13. Het medisch dossier	10
13.1 <i>Inzage in het medisch dossier</i>	10
13.2 <i>Vernietiging medisch dossier</i>	11
13.3 <i>Afgeven van het medisch dossier</i>	11
14. Beroepsgeheim	11
14.1 <i>Omschrijving van het beroepsgeheim</i>	11
14.2 <i>Ontheffing van het beroepsgeheim</i>	12
14.3 <i>Recht op verschoning</i>	12
14.4 <i>Optreden als getuige-deskundige</i>	12
15. Gebruik en publicatie van gegevens	13
16. Supervisie en nascholing	13
17. Wetenschap, onderzoek en onderricht	14
18. Overtredingen	14
19. Wettelijke kaders	14
19.1 <i>Inleiding</i>	14
19.2 <i>Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG)</i>	14
19.3 <i>Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)</i>	15
19.4 <i>Wet op Klachtrecht Cliënten Zorgsector (WKCZ)</i>	15
19.5 <i>Wet op de Bescherming Persoonsgegevens (WBP)</i>	16

1. Inleiding

Als we er van uitgaan, dat mensen, die in een bepaald beroep vakkundig zijn, zich hun specifieke verantwoordelijkheid tegenover hun medemens bewust zijn, dan is het opstellen van ethische normen eigenlijk overbodig.

Het zijn echter vaak de subtiele grensgebieden, tussen dat wat aan de ene kant nog toegestaan is en wat aan de andere kant net niet meer acceptabel gevonden kan worden, die het noodzakelijk maken normen te formuleren en te bekrachtigen.

Door de verbinding met de cultuur heeft de ethiek ook een eigen dynamisch karakter. De beroepscode en het tuchtrechtreglement dienen als oriënteringsgrondslag voor de omgang van de leden met patiënten, collegae en instellingen.

Het concretiseert de mogelijke conflictvelden in de therapeutische en collegiale betrekkingen.

Voor de leesbaarheid wordt er gebruik gemaakt van een aantal afkortingen in de tekst. Voorts spreken we over “hij”, als patiënt en therapeut, doch daarmee wordt ook “zij” bedoeld.

Hoewel de opstellers van deze Beroepscode met een zo groot mogelijke zorgvuldigheid te werk zijn gegaan, bestaat er geen aanspraak op volledigheid of foutloos zijn van deze beroepscode.

We willen een hartelijke dank uitspreken aan allen die aan deze Beroepscode hebben meegewerkt.

2. Houding naar patiënten

Craniosacraal therapeuten dienen de mens met zijn eigen geaardheid en ontwikkelingskansen in het middelpunt te stellen van hun werk.

Craniosacraal therapeuten gaan er van uit, dat lichaam, ziel en geest een eenheid vormen. In het therapeutisch proces worden verschijning en uitdrukkingswijze daarvan nadrukkelijk uitgenodigd en ondersteund.

Craniosacraal therapie is de begeleiding van een therapeutisch proces waarbij lichamelijke blokkades worden vrijgemaakt. Hierdoor kunnen organen beter gaan functioneren en de eventueel bij de blokkades vastgezette emoties vrijkomen.

In de houding naar patiënten gelden voor de therapeut de volgende regels:

- Hij respecteert waarden en integriteit van het individu en zet zich in voor het onderhouden en beschermen van fundamenteel menselijke rechten. In de uitoefening van zijn beroep en in de acceptatie van patiënten zal hij niet discrimineren met betrekking tot geslacht, leeftijd, ras, seksuele geaardheid, geloofsovertuiging, sociale of economische omstandigheden van de patiënt.
- Het is zijn taak om de dynamiek van het individuele therapeutische proces te (h)erkennen, deze te volgen en de uitdrukking ervan te ondersteunen. Behandeldoel is daarbij ook, het ontwikkelingsproces van de enkeling te integreren in zijn sociale omgeving (b.v. familie, beroep, vereniging).
- Hij verplicht zich, in de beroepsuitoefening, naar beste eer en geweten te handelen en het vertrouwen dat in hem gesteld wordt, niet te beschamen.
- Hij dient zich steeds van zijn verantwoordelijkheid bewust te zijn, daar hij op bijzondere wijze invloed uitoefent op het leven van anderen.
- Hij erkent het recht van het individu om in eigen verantwoordelijkheid en naar eigen overtuigingen te leven.
- Hij is waakzaam tegenover persoonlijke, sociale, institutionele, zakelijke en politieke factoren en invloeden, die tot een misbruik, respectievelijk valse aanwending van de kennis en bekwaamheden kunnen leiden.

3. Patiënten hebben recht op vrije keuze van een therapeut

Patiënten zijn vrij om te kiezen bij welke therapeut zij een behandeling craniosacraal therapie wensen te ondergaan.

Patiënten zijn vrij om, wanneer zij dit wensen, van therapeut te wisselen. Het komt de collegiale verhoudingen ten goede en het is ook voor de patiënt zeer wenselijk, wanneer beide therapeuten in dat geval met elkaar contact onderhouden voor een goede overdracht.

Patiënten hebben het recht een second opinion te vragen bij een andere craniosacraal therapeut. Deze therapeut legt zijn bevindingen neer in een overzichtelijk verslag, dat hij de patiënt ter hand stelt. De patiënt behoudt daarna zijn recht tot vrije keuze van therapeut.

4. Lichamelijk contact in de therapeutische relatie

Lichamelijk contact en nabijheid van de craniosacraal therapeut naar zijn patiënt zijn een wezenlijk onderdeel van de craniosacraal therapie.

Zij dienen het therapiedoel en zijn alleen op het belang van de patiënt gericht. Ondanks het feit dat aanraken een wezenlijk onderdeel is van de craniosacraal therapie, bekijkt de craniosacraal therapeut bij elke behandeling opnieuw of aanraken van de patiënt mogelijk is en vraagt vervolgens altijd toestemming aan de patiënt om te mogen aanraken.

Mochten er redenen zijn waardoor de patiënt (tijdelijk) niet aangeraakt wil worden, dan zal de therapeut dit respecteren. Ook wanneer de therapeut inschat dat aanraken leidt tot een te hoge arousal, dan zal hij dit, zo lang als noodzakelijk is, laten.

De therapeut zal de onaanraakbaarheid ter sprake brengen en met de patiënt samen bekijken hoe en onder welke voorwaarden craniosacraal therapie weer mogelijk wordt.

Daar de therapeutische relatie een symbolische functie heeft ten opzichte van de patiënt, moeten privé-contacten tussen de craniosacraal therapeut en de patiënt, ten gunste van het therapeutische proces in het algemeen, als ongewenst beschouwd worden.

Iedere vorm van seksueel contact tussen therapeut en patiënt, als ook als seksueel op te vatten handelingen, ook als het initiatief hiervoor van de patiënt uitgaat, is zowel tijdens als na afsluiting van de therapeutische processen op ethische en therapeutische gronden ongeoorloofd.

Indien er op basis van wederzijdse behoefte van zowel de therapeut als de patiënt toch sprake is van het willen aangaan van een intieme, dan wel seksuele relatie, dan dient de professionele behandelrelatie onmiddellijk te worden beëindigd. De therapeut is dan verplicht collegae te raadplegen en adequate vervanging te regelen.

5. Bijzondere zorgvuldigheid

De leden informeren, voor het begin van een therapeutisch proces, of de patiënt elders in therapie is en verplichten zich, alle eventuele implicaties zorgvuldig te overwegen.

In het geval van lichamelijke symptomatologie of een ziekte van de patiënt aan het begin of in het verloop van een therapeutisch proces, wijzen de leden op de noodzaak een arts te raadplegen.

6. Het verbreken van een professionele behandelrelatie

De craniosacraal therapeut erkent en respecteert het recht van de patiënt om de behandelrelatie op elk moment te beëindigen. De craniosacraal therapeut heeft zelf niet het recht om de behandelrelatie te verbreken, tenzij er sprake is van één van de volgende redenen:

- Er is aanleiding voor de craniosacraal therapeut om te verwachten dat verdere behandeling niet tot het gewenste resultaat leidt, dan wel verslechtering van gezondheidssituatie van de patiënt tot gevolg heeft. In geval er bij een voortijdige beëindiging van de therapie een verslechtering van de psychische of lichamelijke gezondheidstoestand te verwachten is, zorgt de craniosacraal therapeut binnen het kader van zijn mogelijkheden en in overleg met de patiënt voor een voortzetting van de therapie elders of een adequate doorverwijzing.
- De patiënt eist vervanging van de oorspronkelijk overeengekomen behandel doelstelling en de therapeut heeft het gevoel geen gehoor te kunnen geven aan de nieuwe doelstelling.
- De craniosacraal therapeut heeft het gevoel de behandeling niet meer te kunnen verenigen met zijn eigen lichamelijke of geestelijke gezondheid, dan wel met zijn eigen veiligheid. Ook in dit geval zorgt hij in overleg met de patiënt voor een adequate doorverwijzing, dan wel terugverwijzing naar de verwijzer en/of huisarts.
- De patiënt weigert bepaalde technieken uit de craniosacraal therapie te ondergaan, waardoor van een effectieve behandeling van de klachten geen sprake meer kan zijn.

In dat geval dient de craniosacraal therapeut de relatie te beëindigen op een manier die voor de patiënt respectvol gebeurt, dat wil zeggen dat de craniosacraal therapeut de reden van beëindigen in voor de patiënt begrijpelijke bewoordingen uitlegt en de patiënt, indien gewenst, op een zorgvuldige manier doorverwijst naar een collega.

7. Rolconflicten

Craniosacraal therapeuten worden geacht bekend te zijn met het mogelijk ontstaan van rolconflicten. Hen wordt geadviseerd, om het belastende ontstaan van rolconflicten voor te zijn door in het algemeen geen patiëntbetrekkingen binnen hun familie, hun vrienden- of bekendenkring aan te gaan.

8. Collegiale verhoudingen

8.1 Relatie met collega's craniosacraal therapie

Het omgaan met collegae in het beroepenveld is gebonden aan de wetten van de ethiek. Ten aanzien van de omgang geldt het volgende:

- Craniosacraal therapeuten behandelen collegae met respect en oefenen geen onzakelijke kritiek uit op hun beroepsuitoefening.
- Het op enigerlei wijze verdringen van collegae uit hun werkveld of het ontnemen van verwijzingen wordt als oncollegiaal beschouwd.
- Is een craniosacraal therapeut van mening, dat een collega strijdig met de ethiek handelt, dan zal hij deze collega in eerste instantie vertrouwelijk daarop wijzen.
- Indien nodig kan de craniosacraal therapeut ervoor kiezen het bestuur van het RCN op de handelwijze van zijn collega te wijzen. Het bestuur heeft de mogelijkheid de zaak te verwijzen naar het tuchtcollege van het RCN.

- In geval van langer durende afwezigheid (minimaal zes weken) i.v.m. ziekte, vakantie of cursus van een collega zorgt de craniosacraal therapeut voor adequate waarneming.

8.2 Relatie met verwante andere beroepsgroepen

De craniosacraal therapeut, werkzaam in de gezondheidszorg, heeft voortdurend te maken met aanverwante beroepsgroepen zoals artsen, fysiotherapeuten, psychologen, osteopaten. Ten aanzien van de omgang met aanverwante beroepsgroepen gelden de volgende regels:

- Craniosacraal therapeuten gedragen zich in de samenwerking met andere beroepsgroepen integer en behulpzaam.
- Zij zijn zich de grenzen van hun competentie bewust en trekken in geval van twijfel collegae van andere beroepsgroepen aan voor advies en ondersteuning.
- Met toestemming van de patiënt zullen zij de betreffende collegae gegevens over hun behandeling van de patiënt ter beschikking stellen. Hierbij is de wet op de Persoonsregistratie van kracht.
- Craniosacraal therapeuten, die in dienstverband werkzaam zijn, zijn bij de bevestiging van de dienstverhouding op hun eigen verantwoordelijkheid in de beroepsuitvoering aanspreekbaar, in het bijzonder op hun zwijgplicht.

8.3 Relatie met medewerkers

Indien craniosacraal therapeuten medewerkers en hulpkrachten aanstellen, dan zullen zij deze aangepaste arbeidsvoorwaarden en op de werkzaamheden toegespitste contracten aanbieden.

- Stagiaires en assistenten worden volgens de normen en waarden van hun toekomstige beroep opgeleid; daarmee is uitgesloten, dat zij met eenzijdige of uitsluitend ondergeschikte taken bezig gehouden worden.
- Stagiaires en assistenten die zich onder begeleiding van een craniosacraal therapeut bezig houden met craniosacraal therapie dienen door de therapeut op de hoogte te worden gebracht van de geldende beroepscode en beroepscompetenties en daaraan te voldoen.
- Therapeuten zijn verplicht voor medewerkers te allen tijde, in het bijzonder bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, op hun wens een gekwalificeerd getuigschrift op te stellen.

9. Gemeenschappelijke uitoefening van het beroep

Craniosacraal therapeuten kunnen zich door middel van gemeenschappelijk gebruik van inrichtingen, praktijkruimte etc., als ook voor het gemeenschappelijk in dienst nemen van medewerkers, aaneen sluiten.

Het contract voor de oprichting van een gemeenschappelijke praktijk, resp. maatschap, moet schriftelijk worden vastgelegd en in het bijzonder afspraken over veranderingen, over de verdeling van kosten en baten en over de ontbinding, bevatten.

Voor de in een gemeenschappelijke praktijk of maatschap werkende leden geldt het volgende:

Er moet voor de patiënt de mogelijkheid van vrije keus qua therapeut blijven. Indien therapeuten collegae in dienstverband of als vrije medewerkers hebben, is het overdragen van de behandeling van een patiënt alleen met toestemming van de patiënt mogelijk.

De behandelvoorschriften en aantekeningen kunnen alleen dan ter beschikking van de compagnons gesteld worden en door deze ingezien worden, indien er toestemming van de patiënt aanwezig is. Het recht om een rekening te sturen blijft bij de behandelende therapeut, tenzij dit bij contract anders geregeld is.

10. Verplichting tot informatie geven door de patiënt

- De patiënt wordt gewezen op zijn betalingsverplichting voor de bewezen diensten.
- De patiënt wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheid voor het nakomen van afspraken dan wel tijdige annulering.
- De patiënt wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheid voor het verstrekken van (medische) informatie die nodig is voor de therapeut om tot een veilige en adequate behandelwijze te kunnen komen. Daarbij hoort zeker ook informatie over behandelingen elders door collega-therapeuten of medische behandelingen voor andere aandoeningen dan die, waarvoor de patiënt hulp zoekt bij de craniosacraal therapeut.
- De patiënt wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheid in de voortgang van het therapie proces, hetgeen betekent dat hij ontevredenheid in eerste instantie probeert te bespreken met de therapeut. Om een behandeling niet onnodig lang te maken is het ook van belang dat de patiënt meewerkt aan de behandeling en het aangeeft wanneer hij daartoe niet langer in staat is.
- Al het bovenstaande wordt door de therapeut aan de patiënt medegedeeld in het intake gesprek.

11. Zichtbaarheid van de praktijk en reclame

Ten aanzien van zichtbaarheid in het openbaar en reclame gelden de volgende regels:

Praktijken mogen geen aanduidingen en/of benamingen voeren, die onterechte verwachtingen kunnen wekken.

- Het RCN stelt periodiek, tegen betaling van de onkosten, een op naam gesteld praktijkschild van het register ter beschikking als bewijs dat het lid geregistreerd is bij het RCN.
- Het is ethisch binnen gezondheidszorg niet gewoon om uitbundige reclame te maken voor de praktijk craniosacraal therapie. Wel is het toegestaan informatieve artikelen in kranten en tijdschriften te plaatsen, mits ze niet schadelijk zijn voor het RCN, collegae of de craniosacraal therapie in zijn algemeenheid.
- Craniosacraal therapeuten mogen een website ontwerpen en beheren, waarop zij duidelijk maken welke activiteiten zij ontplooiën in hun praktijk. Ook hier gelden de regels van de ethiek. De website is primair gericht op het leveren van informatie over de praktijk voor craniosacraal therapie.

12. Werving en publiciteit

12.1 Inleiding

De vorm van werving mag het doel, craniosacraal therapie, als een serieuze en erkende therapievorm binnen het publieke gezondheidswezen te integreren, niet tegenspreken. De craniosacraal therapeut zorgt ervoor dat het vak craniosacraal therapie respectvol en inhoudelijk juist wordt uitgedragen.

Het aanbieden van diensten van therapeuten in de publiciteit moet volgens de algemeen geldende norm binnen de gezondheidszorg gebeuren zoals hierna wordt beschreven:

12.2 Misleidende werving

In het geval dat aan therapeuten bekwaamheden toegekend worden, die zij niet hebben, zijn ze verplicht dat te corrigeren.

Craniosacraal therapeuten mogen potentiële patiënten geen overdreven voorstelling van hun capaciteiten geven.

Het is de craniosacraal therapeut principieel verboden, aanwijzingen te geven of overeenkomsten te maken, die een bepaald resultaat in het vooruitzicht stellen.

12.3 Werving met namen van derden

Het is craniosacraal therapeuten niet toegestaan, met de namen en het aanzien van bekende personen, met wie zij persoonlijk of zakelijk in verbinding staan, patiënten te werven.

Buiten de vakgroep mogen craniosacraal therapeuten niet met advies, bewijzen of aanbevelingen van vaklieden werven, zonder daarheen te verwijzen.

12.4 Indirecte werving

Het is craniosacraal therapeuten niet toegestaan, de bespreking van het therapieverloop, van resultaten uit de praktijk, etc. in voordrachten en publicaties, met een werving voor de eigen praktijk te verbinden.

12.5 Gratis prestaties en cadeaus

Craniosacraal therapeuten zullen geen prestaties gratis of ónder de geldende vergoedingen aanbieden of uitvoeren.

Behandelingen van eigen collegae of in het geval de patiënt niet draagkrachtig is, zijn hierop een uitzondering.

Niet verrichte behandelingen worden niet in rekening gebracht, tenzij het gaat om een rechtmatige aanspraak of wanneer behandelingen conform de aan de patiënt verstrekte betalingsvoorwaarden wel gedeclareerd mogen worden.

De craniosacraal therapeut accepteert gedurende de behandelperiode en in de periode tot een half jaar na afsluiten van de behandelperiode geen geschenken die enige waarde vertegenwoordigen.

12.6 Werving door derden

Craniosacraal therapeuten zullen geen vergoedingen of voordelen voor de toe- of verwijzing van patiënten geven of daarop gebaseerde contracten met elkaar afsluiten.

12.7 Publicaties

Publicaties van vakgerichte berichten in vaktijdschriften, zoals verduidelijkende publicaties in de pers, moeten tot zakelijke informatie beperkt worden: er mag geen reclame voor de eigen persoon of de eigen praktijk in gemaakt worden.

Een persoonlijke praktijkfolder is toegestaan.

Wanneer er sprake is van publiciteit of kennisoverdracht van craniosacraal therapie, in bijvoorbeeld visuele media, zonder dat het programma als zodanig over craniosacraal therapie in het bijzonder gaat, zorgt de desbetreffende craniosacraal therapeut ervoor dat hij zelf in zijn hoedanigheid als deskundige (h)erkenbaar blijft.

Woordvoerder

Het register heeft woordvoerders die ingezet kunnen worden voor het verwoorden van craniosacraal therapie binnen audiovisuele media. Deze woordvoerders zijn hiertoe getraind. Elk lid kan via het bestuur een beroep doen op het inzetten van een woordvoerder van het register, indien hij het zichzelf onvoldoende toevertrouwt. In het algemeen onthoudt de craniosacraal therapeut zich van commentaar en uitspraken via de publieke media die afbreuk kunnen doen aan de status en de stand van ontwikkelingen van de craniosacraal therapie.

In de media en de publiciteit mag de craniosacraal therapeut alleen in volstrekt geanonimiseerde of abstracte vorm refereren aan de craniosacraal therapeutische behandeling van hem bekend zijnde personen.

12.8 Optreden in het openbaar

Craniosacraal therapeuten mogen hun vakbekwaamheid ook benutten om wetenschappelijke artikelen te publiceren.

Hierbij moet de zakelijkheid bewaard blijven en reclame vermeden worden.

13. Het medisch dossier

13.1 Inzage in het medisch dossier

Craniosacraal therapeuten geven de patiënt, op zijn verzoek, inzage in zijn medisch dossier. Daarnaast heeft de patiënt het recht op een copie van het dossier of een gedeelte daarvan, het recht om zaken die volgens hem niet kloppen in het dossier te laten corrigeren of zijn eigen visie aan het dossier toe te laten voegen.

- Om inzage in het dossier te krijgen dient de patiënt daartoe een schriftelijk verzoek in bij de craniosacraal therapeut.
- Dit verzoek dient op korte termijn gehonoreerd te worden.
- Het inzagerecht wordt bij voorkeur uitgeoefend in aanwezigheid van de craniosacraal therapeut.
- Als de craniosacraal therapeut van mening is dat inzage in het dossier ten nadele of schadelijk is voor het (het functioneren van) de patiënt, kan hij op grond daarvan het inzagerecht, met redenen omkleed, afraden. De patiënt kan dan pas van zijn inzagerecht gebruik maken, indien hij schriftelijk heeft bevestigd van dit advies kennis te hebben genomen.
- De verzoekbrief en laatst genoemde verklaring worden in het dossier opgenomen.
- De craniosacraal therapeut zal in dat geval, als de patiënt toch gebruik maakt van het inzagerecht, bij de inzage aanwezig zijn om de mogelijke schade zoveel mogelijk te beperken.
- De craniosacraal therapeut dient in dat geval, indien de patiënt toch gebruik maakt van zijn inzagerecht, ervoor zorg te dragen dat hij geen informatie onder ogen krijgt waarop het inzagerecht niet van toepassing is.
- De craniosacraal therapeut voegt desgewenst een door de patiënt of zijn vertegenwoordiger afgegeven verklaring met betrekking tot de in het dossier opgenomen stukken aan het dossier toe.

Wanneer inzage in het dossier door de patiënt voor deze of derden ernstig leed kan opleveren, mag de craniosacraal therapeut inzage ontraden of zelfs weigeren. In dit laatste geval heeft een door de patiënt aan te wijzen vertrouwenspersoon, die bereid is zich aan de geheimhoudingsplicht

te onderwerpen, recht op inzage in het dossier. Bij inzage in het dossier biedt de craniosacraal therapeut aan zo nodig uitleg te geven.

De patiënt heeft geen recht op inzage van informatie die vertrouwelijk aan de craniosacraal therapeut werd gegeven door personen die, met toestemming van de patiënt in zijn behandeling zijn betrokken.

De patiënt heeft recht op verbetering, aanvulling, verwijdering of vernietiging van het dossier, indien hij kan aantonen dat de opgenomen gegevens onjuist of onvolledig of – gezien de doelstelling van het dossier – niet ter zake doende zijn. Een verzoek hiertoe dient schriftelijk bij de dossierhouder te worden ingediend. De patiënt heeft altijd zonder opgave van redenen recht op vernietiging van zijn dossier. Ook hiertoe kan schriftelijk bij de dossierhouder een verzoek worden ingediend.

13.2 Vernietiging medisch dossier

De craniosacraal therapeut vernietigt het dossier binnen een maand na het indienen van het schriftelijk verzoek en brengt de verzoeker daarvan schriftelijk in kennis. De craniosacraal therapeut kan afzien van vernietiging van het dossier wanneer het documenten betreft waarvan redelijkerwijs aannemelijk is dat bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan de patiënt, alsmede voor zover het bepaalde bij of krachtens de wet zich tegen vernietiging verzet.

13.3 Afgeven van het medisch dossier

In het algemeen geldt, dat de opstelling en het gebruik van een medisch dossier een zo groot mogelijke zakelijkheid, zorgvuldigheid en nauwkeurigheid vraagt. Ten aanzien van het dossier gelden de volgende ethische normen:

- Het dossier moet in de vereiste vorm opgesteld worden.
- Het moet voor de betreffende persoon inhoudelijk te volgen zijn.
- Zijn opdrachtgever en patiënt niet een en dezelfde persoon, dan kunnen de medische dossiers alleen met toestemming van de patiënt voor de opdrachtgever ter inzage worden gegeven.
- Bij verwijzing van de patiënt zal de craniosacraal therapeut, na schriftelijke toestemming van de patiënt, alle relevante informatie uit het dossier ter vertrouwelijke kennisname doen toekomen aan degene naar wie verwezen wordt, en is hij bereid tot overleg.

14. Beroepsgeheim

14.1 Omschrijving van het beroepsgeheim

Craniosacraal therapeuten zijn verplicht, over alle hun tijdens de uitoefening van hun beroep toevertrouwde en bekend geworden feiten te zwijgen, tenzij anders is voorzien door de wet. Dit is het zogeheten beroepsgeheim.

- Zij verplichten zich hun patiënten te onderzoeken en te behandelen in een ruimte die voldoende is afgesloten, zodat derden geen kennis kunnen nemen van hetgeen in de behandelruimte plaats vindt.
- Het beroepsgeheim van de craniosacraal therapeut bestaat ook tegenover familieleden van de patiënt en tegenover meerderen.
- Wanneer verschillende leden en artsen of collegae van andere vakrichtingen gelijktijdig dezelfde patiënt behandelen, zijn zij onderling van het beroepsgeheim ontslagen, tenzij de patiënt het anders bepaalt.

- Het beroepsgeheim geldt ook voor de medewerkers van de craniosacraal therapeut (b.v. assistenten), die noodzakelijkerwijs met de voorbereiding of begeleiding belast zijn.
- De zwijgplicht geldt niet ten opzichte van een gekwalificeerde supervisor of ten aanzien van collegae, die aan dezelfde supervisie- of intervisiegroep deelnemen. Deze personen zijn wel verplicht, over de ervaren feiten te zwijgen.
- De verplichting tot het beroepsgeheim vervalt bij ontbinding of toestemming door de patiënt.
- Medewerkers van de craniosacraal therapeut moeten schriftelijk op hun plicht tot beroepsgeheim gewezen worden.

14.2 Ontheffing van het beroepsgeheim

Bij ontbreken van schriftelijke toestemming van de patiënt om informatie aan derden te verstrekken kan de craniosacraal therapeut zich ontheven achten van de plicht tot geheimhouding indien tenminste is voldaan aan alle hieronder genoemde voorwaarden:

- Alles is tijdig in het werk gesteld om toestemming van de betrokken patiënt te krijgen
- De craniosacraal therapeut verkeert door het handhaven van de geheimhouding in gewetensnood.
- Er bestaat geen andere mogelijkheid om het vigerende probleem op te lossen dan het doorbreken van de geheimhoudingsplicht.
- Het is vrijwel zeker dat het niet doorbreken van de geheimhoudingsplicht voor de patiënt en/of derden aanwijsbare en ernstige schade en/of gevaar kan opleveren.
- De craniosacraal therapeut is er (vrijwel) zeker van dat het doorbreken van de geheimhoudingsplicht de schade aan patiënt en/of derden in belangrijke mate kan voorkomen of beperken.

Indien de craniosacraal therapeut zich geroepen voelt zichzelf te ontheffen van zijn beroepsgeheim zal hij eerst nagaan of inschakeling van (andere) hulpverleners/hulpverleningsinstanties zijn reden tot het opheffen van het beroepsgeheim zou kunnen oplossen. Uitsluitend als er geen andere uitweg is om het beoogde doel, waarom het beroepsgeheim moet worden opgeheven, zoals het ontstaan van schade, bijvoorbeeld, te bereiken zal de therapeut overwegen zich tot een justitiële instelling te wenden.

Ook wanneer de patiënt de therapeut ontslaat van geheimhoudingsplicht is de therapeut niet verplicht zijn beroepsgeheim te verbreken.

14.3 Recht op verschoning

De craniosacraal therapeut is verplicht zich jegens de rechter te beroepen op verschoning, indien het afleggen van een getuigenis en/of het beantwoorden van bepaalde vragen hem in strijd brengt met zijn geheimhoudingsplicht. De verplichting om zo'n beroep op de rechter te doen, kan alleen worden opgeheven als voldaan is aan alle in het bovengenoemde stuk over "Ontheffing van het beroepsgeheim" genoemde voorwaarden.

Indien de rechter weigert verschoning toe te staan, mag de craniosacraal therapeut de ter zitting gestelde vragen over de patiënt beantwoorden. Hij dient zich dan te beperken tot het geven van feitelijke informatie en uitsluitend alleen die informatie waar om gevraagd wordt. Hij dient zich te onthouden van een waardeoordeel over de patiënt.

14.4 Optreden als getuige-deskundige

De craniosacraal therapeut mag in principe niet optreden als getuige-deskundige in een rechtsgeding, met als doel de feitelijke waarheid vast te stellen, wanneer hij als

hulpverlener/docent/supervisor in een professionele relatie staat tot één of meerdere van de in/bij de zaak betrokken personen.

De craniosacraal therapeut vraagt en/of geeft aan derden slechts die niet-onherkenbaar gemaakte informatie omtrent de patiënt die noodzakelijk is in verband met de voortgang van de behandeling.

15. Gebruik en publicatie van gegevens

Ten aanzien van het gebruik en publicatie van gegevens die vallen onder het beroepsgeheim dienen de volgende regels in acht te worden genomen:

- De onder het beroepsgeheim vallende feiten, bevindingen en gegevens mogen alleen anoniem gebruikt worden en de leden zijn hierbij gebonden aan de Wet op de Bescherming van Persoonsgegevens (WBP).
- Zonder anonimiteit mogen gegevens alleen met vooraf verkregen schriftelijke toestemming van de patiënt gebruikt of gepubliceerd worden.
- De toestemming moet ook de aard van het gebruik, respectievelijk het doel van de publicatie, vermelden.
- De toestemming van de patiënt mag in het algemeen pas na afsluiting van de behandeling gevraagd worden.

16. Supervisie en nascholing

De craniosacraal therapeut dient zich bewust te zijn van de noodzaak, de therapeutische werkzaamheden op een gepaste wijze te laten superviseren. Conform de accreditatieregeling is hij verplicht jaarlijks een vorm van intervisie met geregistreerde vakgenoten en/of supervisie te volgen bij een door het RCN geaccrediteerde supervisor (zie hiervoor de voorwaarden en reglementering in het accreditatie reglement RCN).

Indien de craniosacraal therapeut tijdens de behandelrelatie geconfronteerd wordt met ernstige gevoelens van overdracht en/of tegenoverdracht, dient hij daarvoor supervisie te vragen. Belangrijk is het daarbij in kaart te brengen of de gevoelens middels de supervisie tot normale proporties kunnen worden teruggebracht. Indien dit niet het geval is, dient de therapeut met de supervisor te overleggen onder welke voorwaarden de behandeling gecontinueerd kan worden of dat het beter is de behandeling te beëindigen en over te dragen aan een collega.

De craniosacraal therapeut is waakzaam ten opzichte van persoonlijke factoren en invloeden, die tot misbruik van de kennis en vaardigheden kunnen leiden. Het is niet de bedoeling dat hij persoonlijke ervaringen die niet ter zake doen, inbrengt in de therapiesituatie.

De craniosacraal therapeut zoekt bij het optreden van conflicten professionele hulp van een vakcollega en/of supervisie bij een supervisor, om deze op te lossen.

Per geval moet worden besloten of de beroepsmatige werkzaamheden, onderbroken, beperkt of beëindigd moeten worden.

Verantwoordelijk beroepsmatig handelen vraagt een hoge vakkundigheid.

De craniosacraal therapeut is verplicht, zich door nascholing en het bijhouden van publicaties en vakliteratuur op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen de craniosacraal therapie en aanverwante vakgebieden.

17. Wetenschap, onderzoek en onderricht

Voor de craniosacraal therapeuten, die zich met de uitvoering van onderzoek bezig houden, gelden de overeenkomstige of passende regels van deze beroepscode (in het bijzonder in relatie tot de patiënt).

18. Overtredingen

Afgezien van een gerechtelijke straf worden overtredingen tegen de bovenstaande richtlijnen door het tuchtrecht vervolgd.

Nadere inlichtingen geeft het tuchtcollege en de verordeningen zijn neergelegd in de reglementen Tuchtrecht RCN en Toelichting Tuchtrecht RCN.

Bovenstaande geldt ook voor stagiaires van leden, die in het kader van hun opleiding binnen de therapiegroepen werkzaam zijn. Er bestaat een verklaringsplicht over de beroepscode en het tuchtrecht van de zijde van de leden naar de stagiaires in het bijzonder over de therapeutische relatie.

Deze verklaring vindt plaats bij de aanvang van het stage lopen:

- door overhandigen van beroepscompetentieprofiel, de beroepscode en het klacht- en tuchtreglement.
- door ondertekenen van een verklaring van de assistent, bekend te zijn met de inhoud en deze te erkennen.

19. Wettelijke kaders

19.1 Inleiding

Hoewel de craniosacraal therapie een vrij beroep is met vrije toegankelijkheid voor de consument, valt de beroepsgroep onder een aantal wettelijke kaders die de overheid stelt aan beroepsbeoefenaren die zich bezig houden met gezondheidszorg.

Deze wettelijke kaders zijn ondergebracht in de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG), de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO), de Wet op Klachtrecht Cliënten Zorgsector (WKCZ), de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP).

19.2 Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG)

De wet BIG regelt de kwaliteit van de zorg. Deze wordt bewaakt door regels over de kwaliteit van alle zorgverleners, titelbescherming, registratie en tuchtrecht voor bepaalde beroepsgroepen in de gezondheidszorg en de regeling van voorbehouden handelingen. Volgens de wet BIG is het iedereen toegestaan anderen te behandelen. Maar niet iedereen is bevoegd en bekwaam bepaalde voorbehouden handelingen te verrichten en een bepaalde opleidingstitel te voeren. Craniosacraal therapie valt onder de niet geregelde beroepen. Vandaar dat craniosacraal therapeuten zijn aangesloten bij een eigen register, die het tuchtrecht voor de craniosacraal therapie heeft geregeld.

De wet BIG bevat echter een aantal bepalingen die gelden voor alle beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Craniosacraal therapeuten vallen wel onder die algemene bepalingen:

geen schade toebrengen aan de gezondheid van een patiënt, strafbaarstelling van het doen van voorbehouden handelingen (bijvoorbeeld de huidgrens schenden).

Daarnaast is in 2002 een aparte, voorlopige maatregel van kracht geworden, voor de niet geregelde beroepen. De regeling bepaalt dat de rechterlijke macht een behandeling van een beroepsbeoefenaar onmiddellijk stop kan zetten, "indien tegen de verdachte ernstige bezwaren zijn gerezen en de bescherming van de volksgezondheid dat dringend vordert".

Verder zijn er conform de wet BIG geen nadere regels aan craniosacraal therapeuten opgelegd, maar ze worden geacht binnen de wettelijke kaders en de beroepskaders die het RCN aan haar leden stelt te handelen.

19.3 Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)

Alle leden van het register zijn gehouden aan de wet WGBO. De consequenties van deze wet zijn verwerkt in de competenties en de ethische normen, zoals deze beschreven zijn in dit beroepsprofiel.

De wet WGBO regelt de relatie tussen patiënt en hulpverlener. Wanneer een patiënt de hulp van een zorgverlener inroept, ontstaat een geneeskundige behandelingsovereenkomst tussen hen. De patiënt is opdrachtgever tot zorg, hetgeen gedefinieerd wordt als: onderzoek, het geven van raad en handelingen op het gebied van de geneeskunst, die het doel hebben iemand van een ziekte te genezen, ziekte te voorkomen of de gezondheidstoestand te beoordelen, of het verlenen van verloskundige bijstand. De WGBO is dwingend recht, dat wil zeggen dat zorgverleners (of zorgverlenende instanties) en patiënten onderling geen afspraken kunnen maken die in strijd zijn met de WGBO. In de WGBO zijn een aantal spelregels vastgelegd, die voorheen in losse wetten en in rechterlijke uitspraken te vinden waren.

Samenvatting regelgeving wet WGBO

- de patiënt geeft toestemming voor de behandeling met craniosacraal therapie
- de patiënt mag inzage in zijn dossier vragen
- de patiënt heeft recht op het vragen van een tweede mening (second opinion)
- de patiënt heeft recht op informatie van de craniosacraal therapeut
- de patiënt heeft recht op een vertegenwoordiger als hij niet zelf beslissingen kan nemen
- de patiënt heeft recht op privacy

19.4 Wet op Klachtrecht Cliënten Zorgsector (WKCZ)

Deze wet regelt dat alle hulpverleners in de gezondheidszorg aangesloten dienen te zijn bij een vorm van klachtrecht.

Alle craniosacraal therapeuten die zijn aangesloten bij het Register Craniosacraal therapie Nederland (RCN) vallen conform de wet WKCZ onder het klachtrecht van het RCN. Patiënten kunnen klachten over therapeuten indienen bij het RCN. De klacht wordt eerst geïnventariseerd door een vertrouwenspersoon van het RCN. Indien nodig wordt de klacht daarna behandeld door de klachtencommissie. Het RCN werkt met behulp van het klachtenbeleid en de uitkomst van klachten aan verbetering van de kwaliteit van de beroepsgroep in zijn algemeenheid en de craniosacraal therapie in het bijzonder. Daarnaast adviseert het RCN aan al haar leden om te werken met de door het RCN ontwikkelde evaluatieformulieren voor patiënten. De uitkomsten van deze evaluatieformulieren kunnen zij aanwenden voor kwaliteitsverbetering van hun eigen functioneren als therapeut en van hun praktijk.

Indien duidelijk wordt, bij de behandeling van een klacht, dat de betreffende therapeut middels zijn handelen schade toebrengt aan het imago van de beroepsgroep dan wel aan het vak

cranosacraal therapie, is het bestuur van het register gerechtigd de klacht aanhangig te maken bij het tuchtcollege van het RCN. Het tuchtcollege van het RCN is bevoegd zo nodig passende maatregelen op te leggen aan de betrokken therapeut.

19.5 Wet op de Bescherming Persoonsgegevens (WBP)

De Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) regelt hoe organisaties moeten omgaan met persoonsgegevens. Ook omschrijft de wet de rechten van burgers, zoals het recht op inzage, correctie, motivatie en verzet.

De verwerking van bijzondere persoonsgegevens kan een grote inbreuk vormen op de privacy. Voor het verwerken van deze gegevens gelden daarom strikte voorwaarden en strenge regels. De informatie mag alleen verwerkt worden in de bij wet genoemde uitzonderingen of met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen. Gegevens over iemands gezondheid mogen bijvoorbeeld in principe alleen verwerkt worden door instellingen in de gezondheidszorg.

Voor cranosacraal therapeuten geldt dat zij een beroepsgeheim hebben en in overeenstemming daarmee dienen te handelen. Dit betekent dat zij zonder toestemming van de patiënt nooit inhoudelijke gegevens betreffende de gezondheidssituatie, de diagnose en de behandeling aan derden mogen overdragen. Het beroepsgeheim en de consequenties daarvan voor overdrachten, overlegsituaties, dossiervorming en bewaring en supervisie zijn elders in dit reglement vastgelegd in de vorm van regels. Daarmee wordt de wet WBP maximaal gewaarborgd.

13. Tot slot

Ondanks dat deze Beroepscode met de grootst zorgvuldigheid is herzien (2011), zal het de komende jaren aan veranderingen onderhevig blijven. Dit heeft eerst en vooral te maken met het feit dat het beroep cranosacraal therapie voortdurend in ontwikkeling is. Ervaring, wetenschappelijk onderzoek, opleiding en innoverende collegae in het beroepenveld dragen daar allen hun steentje aan bij. Ook de ontwikkelingen binnen de gezondheidszorg, de wettelijke kaders en in het bijzonder binnen de complementaire zorg zullen steeds opnieuw om actualisatie van deze beroepscode vragen. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur van het RCN om deze ontwikkelingen bij te houden en de aanpassingen door te voeren.

Deze Beroepscode is van toepassing voor leden van het RCN en voor toekomstige leden van het RCN, zijnde de studenten van de opleiding. Daarnaast kan deze Beroepscode op aanvraag ter beschikking worden gesteld aan de overheid, de zorgverzekeraars, aanverwante beroepsverenigingen zowel uit de reguliere als de complementaire gezondheidszorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de rechterlijke macht en de consument. Ook zal de Beroepscode als leidraad dienen van de klachtencommissie, het tuchtcollege en het college van beroep.

Velp, 28 februari 2012